

РИСУНОК У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ АРХІТЕКТОРА

Д.Ю. Вінтаєв, ас.

Харківський національний університет міського господарства

ім. О.М. Бекетова

вул. Революції, 12, 61002, м. Харків, Україна

E-mail: 1113dima@rambler.ru

Ідеальна модель екологічного міста повинна слугувати всебічному розвитку особистості, яка спроможна була б зберегти гармонічні відносини як з суспільством, так і з природою.

Умовно кажучи, ідеальне місто – це соціально-просторова організація в якій діють строгі закони гуртожитку у вигляді етики і моральності; розвивається культура, наука, промисловість і торгівля; - це медичні центри, які стоять на сторожі здоров'я людини; це художньо-архітектурний образ, своя виняткова соціально-професійна структура, це соціальний статус і неповторний рівень етнокультури.

Найбільш різносторонньо пов'язана з суспільством, як вид мистецтва, архітектура. Саме в архітектурі певного історичного періоду, що розуміється в найкращому сенсі як мистецтво організації просторових структур, можна багато в чому відтворити модуси життя і соціальну структуру конкретних історичних періодів розвитку суспільства. Це здатність архітектури концентрувати в собі особливості певного суспільства, в наочній, доступній формі виражати найзагальніші риси епохи в цілому, давати ім'я певним етапам історії мистецтва («епоха готики», «епоха бароко» тощо).

Багатоманітні зв'язки між архітектурою і суспільством можна умовно поділити на дві групи: по-перше, архітектура будучи соціально функціональним процесом, одночасно є художньо-просторовим твором, по-друге, це досить складна, цілком конкретна матеріальна конструкція, що виникає в результаті цілеспрямованої продуктивної праці.

Проблема екологічної свідомості в умовах урбанізації дуже складна, досягти гармонійного єднання екологічної свідомості з архітектурно-художнім і природним середовищем неможливо без підготовки архітектора, що орієнтується на формування архітектури в реальному середовищі. Це в свою чергу приводить до виділення процесу пізнання реального середовища і залучення для цього пізнання ряду фундаментальних дисциплін.

Вивчення середовища вимагає великої участі груп образотворчих дисциплін і насамперед «рисунка» як фундаментальної, базової дисципліни.

Відповідно до принципу «олюднення» середовища з пешого курсу в начальному процесі багато уваги приділяється вмінню зображувати ландшафт і людину як частину живої природи і як масштабний стереотип.

У підготовці архітектора рисунок розвиває:

а) естетичний смак, який підвищує загальнокультурний рівень студентів;

б) просторове мислення, вміння орієнтуватися в реальному середовищі і фіксувати своє відношення до нього – те, без чого архітектор не може творити;

в) два перших аспекти художньої підготовки привчають студента ви-ражати свої думки у візуальному вигляді – рисунку. Відомий архітектор Ле Корбюзьє писав: «Дійсно можна оцінити й полюбити лише тоді, коли, побачивши зовні красиве, ми в результаті розгляду, вивчення, досліджень проникаємо в саме серце речі», а «рисувати» – це значить спостерігати, відкривати, створювати».

З початкового етапу навчання студент занурюється в реальне середовище, щоб усвідомити його як першооснову архітектури, як ґрунт своїх творчих шукань. Він повинен не просто вивчити природу, а образно відчувати її як джерело натхнення. Йому необхідно зрозуміти, що це середовище невідривне від людини, яка діє в ньому, тому позиція людини, її образне бачення, її масштаб є обов'язковою частиною архітектурного творіння.

Численні пленерні зарисовки дають найбагатшу їжу для духовного пізнання навколишньої дійсності через соціально-філософське осмислення середовища; мають за мету набуття професійного підходу до роботи з різноманітними формами навколишнього світу, з'ясування методів і можливостей рисунка в процесі вивчення природи.

Студент підходить до вивчення фігури людини як частини невичерпного багатства природи, як відповідності окремих частин добре організованого цілого. На прикладі фігури людини легше відчувати й пізнати взаємозв'язок зовнішньої форми з її внутрішньою конструктивною побудовою і функціональним призначенням.

Людина як жива, нескінченно різноманітна і досконала форма пізнається у всіх її проявах, саме в порівнянні з людиною (по відношенні до неї) легше встановити, що мале, а що велике, легке або важке. Для людини споруджуються житлові й суспільні будинки, великі міські ансамблі, міста й системи населених місць. Архітектурне проектування на всіх курсах навчання пов'язане з реальним середовищем, яке потребує осмислення і всебічного вивчення.

Таким чином, дослідницький характер рисунка обумовлює те величезне значення, що надається йому в процесі архітектурного навчання і дає підстави дійти висновку, що рисунок у складі інших дисциплін сприяє формуванню екологічної свідомості архітекторів, і, як наслідок, екологічної свідомості суспільства.

Література:

«Станіслав Миколайович Пазинич» бібліографічний показник, укл. Л.П. Семененко, Х., 2000 р.

Вінтаєва Н.С. «Рисунок людини і ландшафту в архітектурному навчанні». Навчальний посібник. ХНАМГ, 2008 р.